

ΥΠΠΟ: Σε εξέλιξη οι εργασίες για την ανάδειξη του ταφικού Τύμβου, στη Δοξιπάρα - Ζώνη στον Έβρο

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Με γοργούς ρυθμούς εξελίσσονται οι μελέτες και οι εργασίες δημιουργίας μουσειακού κελύφους για την προστασία και ανάδειξη των μοναδικών αρχαιολογικών ευρημάτων στον ταφικό τύμβο της Μικρής Δοξιπάρας-Ζώνης στον Έβρο, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας επισκέψιμος αρχαιολογικός χώρος, ένας ελκυστικός πολιτιστικός πόλος και συγχρόνως ένας σημαντικός αναπτυξιακός πόρος για τον Έβρο και τη

Θράκη.

Ο ταφικός Τύμβος της Μικρής Δοξιπάρας-Ζώνης είναι ένας από τους μεγαλύτερους τύμβους αυτοκρατορικών χρόνων, στην περιοχή της Θράκης και ο μοναδικός στον ελλαδικό χώρο, στον οποίο βρέθηκαν τροχοφόρα οχήματα διατηρημένα σε τόσο καλή κατάσταση. Η ανασκαφική έρευνα του τύμβου ξεκίνησε το 2002 και διήρκεσε δύο χρόνια. Στην ανασκαφή ερευνήθηκαν τέσσερις λάκκοι με υπολείμματα καύσεων τριών ανδρών και μιας γυναίκας που συνοδεύονταν από πολυάριθμα χάλκινα, σιδερένια, γυάλινα και πήλινα κτερίσματα, πέντε άμαξες με τα υποζύγιά τους καθώς και δύο ταφές πέντε επιπλέον αλόγων. Σε όλες τις άμαξες διατηρούνται τα λειτουργικά και διακοσμητικά μεταλλικά στοιχεία, ενώ σε δύο από αυτές διατηρούνται και αποτυπώματα των ξύλινων τμημάτων τους. Τα αρχαιολογικά δεδομένα χρονολογούν το σύνολο μεταξύ του 100 και του 150 μ.Χ.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε:

«Είκοσι χρόνια πριν, η αρχαιολογική σκαπάνη του Διαμαντή Τριαντάφυλλου αποκάλυψε ένα μοναδικό εύρημα για τα ελληνικά δεδομένα, τον Τύμβο της Μικρής Ζώνης Δοξιπάρας, όπου συνυπάρχουν οι καύσεις νεκρών με τις ταφές, αλόγων και αμαξών. Εκτός από τεκμήριο της αξίας των αμαξών, ως περιουσιακό στοιχείο των οικογενειών της Θράκης, το μέγεθος του τύμβου και το πλήθος των κτερισμάτων καταδεικνύουν όχι μόνο την επίδειξη πλούτου αλλά και την προσπάθεια διασφάλισης μιας διαμορφωμένης κοινωνικής ταυτότητας. Από το 2020 και μετά, έπειτα από σειρά ετών παλινωδιών και καθυστερήσεων, έχουμε, συνολικά, προωθήσει τα έργα συντήρησης και αποκατάστασης των ευρημάτων, αλλά και τα έργα αποκατάστασης της γεωμετρίας του Τύμβου, προστασίας και ανάδειξης των ταφικών μνημείων. Παράλληλα, εκπονήθηκε και εγκρίθηκε η μουσειολογική μελέτη και προχωρούν οι διαδικασίες εκπόνησης της μουσειογραφικής. Τα ευρήματα του τύμβου συγκροτούν ένα αρχαιολογικό σύνολο, ιδιαίτερα μεγάλης αρχαιολογικής και ιστορικής αξίας, το οποίο σώζεται σε άριστη κατάσταση διατήρησης. Για την προστασία του Τύμβου δημιουργούμε ένα μουσειακό κέλυφος εντός του οποίου ο επισκέπτης θα προσλαμβάνει την εικόνα τη στιγμή της ολοκλήρωσης της ανασκαφικής έρευνας. Ο επισκέπτης θα βλέπει στη θέση τους τις ταφές των αλόγων και τις άμαξες, ενώ στις προθήκες θα εκτίθενται όλα τα κτερίσματα και τα άλλα κινητά ευρήματα. Με την ολοκλήρωση των έργων, ένας πολύ σημαντικός αρχαιολογικός χώρος στις εσχατιές της πατρίδας μας, στον βόρειο Έβρο αναδεικνύεται, και συγχρόνως, δημιουργείται ένας σημαντικός αναπτυξιακός πόρος για την ευρύτερη περιοχή, ικανός να διεκδικήσει υψηλή επισκεψιμότητα».

Όσον αφορά στην εκθεσιακή ανάδειξη του χώρου, βασική επιλογή είναι η έκθεση

του συνόλου των καύσεων, των αμαξών και των αλόγων ως αδιάσπαστη ενότητα. Δίνεται μεγάλη σημασία στη διατήρηση της ανασκαφικής εικόνας των λάκκων των καύσεων, δίνοντας την ευκαιρία στον επισκέπτη να κατανοήσει βιωματικά σημαντικές όψεις της ταφικής τελετουργίας του τύμβου. Τα οστά των δεκαπέντε αλόγων διατηρούνται επί του εδάφους, ενώ τα συντηρημένα κτερίσματα των καύσεων παρουσιάζονται ομαδοποιημένα σε προθήκες. Οι άμαξες ανακατασκευάζονται με τα πρωτότυπα εξαρτήματα να τοποθετούνται στην ακριβή τους θέση.

Η πορεία της έκθεσης αντιστοιχεί στη θέαση των ευρημάτων κατά χρονολογική σειρά και είναι κυκλική. Η εκθεσιακή αφήγηση και κατ' επέκταση η κίνηση των επισκεπτών εντός του εκθεσιακού χώρου παρακολουθεί τη χρονολόγηση των ταφών-καύσεων και τη συνακόλουθη σταδιακή κατασκευή του τύμβου. Μέσω της συγκρότησης μιας διαδρομής με 18 αυτοτελείς στάσεις, ο επισκέπτης κατανοεί και βιώνει το χαρακτήρα και τη δομή του ταφικού συνόλου, αλλά και τα μέρη της ταφικής διαδικασίας που ακολουθήθηκε κατά τα στάδια κατασκευής του τύμβου από τις αρχές του 2ου αιώνα μ.Χ., όταν αποτεφρώθηκε ο πρώτος νεκρός, μέχρι τα μέσα του 2ου αιώνα μ.Χ., όταν έγινε η τελευταία καύση, μίας γυναίκας.

Σημειώνεται ότι στα κινητά ευρήματα της ανασκαφής περιλαμβάνονται πολυάριθμα κτερίσματα, μεταλλικά εξαρτήματα των αμαξών, διακοσμητικά στοιχεία από την ιπποσκευή των αλόγων, αλλά και οργανικά υλικά. Μεταξύ των κτερισμάτων περιλαμβάνονται 19 χάλκινα ακέραια αγγεία, τα οποία συγκροτούν το μεγαλύτερο σύνολο χάλκινων αγγείων που έχει εντοπιστεί στην Ελλάδα. Τέλος, δύο χάλκινες ιατρικές εργαλαιοθήκες χειρουργικών εργαλείων είναι διεθνώς οι καλύτερα διατηρημένες εργαλαιοθήκες αυτοκρατορικών χρόνων.

Αμαξα Γ

Αμαξα Β

Άμαξα Α

Καθαρισμός και στερέωση των οστών της ταφής αλόγων

Ταφή βοηθητικών αλόγων που συνόδευσαν τη νεκρώσιμη πομπή

Ταφικός Τύμβος Μικρής Δοξιάρας-Ζώνης